

כפר הדקלואה

ישיבת בני עקיבא

ת"ש - תשמ"ט

50
שנה

"במשך חיובל המת יעלו בחר"

ברכת ראשונים לישיבת בני עקיבא כפר הרואה

לפני חמישים שנה, ב"י בחשון ת"ש, עלינו לכפר הרואה, שלושה-עשר חברי בני עקיבא מסניפי ירושלים, פתח-תקוה, חיפה וכפר חסידים, ובלמוד מסכת ביצה פתחנו את ישיבת בני עקיבא בכפר הרואה.

לא הורים ולא מורים היו מכוונינו לדרך זו, רוחה של תנועת הנוער, האידיאלים של "תורה ועבודה" הביאונו אל ראש הגבעה. חלמנו על התיישבות בקיבוץ הדתי ואמרנו כי צריך ללמוד בישיבה כדי לדעת לחיות על פי התורה, כדי שסיסמתנו "קדש חיך בתורה וטהרם בעבודה" תהיה בת הגשמה.

בלהט נעורים, באמונה, רבה ב"מרד הקדוש" שלנו, בהרגשת קדושת השליחות שנטלנו על עצמנו, הפך חלומנו למציאות ובתנאים – לא – תנאים של ראשית מלחמת העולם השנייה, הוקמה הישיבה שבמסכת החינוכית בישראל ואולי בעולם כולו, אין דומה לה בייחודה ובראשוניותה. תנועת נוער, שמספר ילדים בני-15-16 הם שליחיה, הקימה מפעל חינוכי, גיבשה דפוסי חיים וחינוך, יצרה "רפובליקה של תורה", הפכה סמל לדור ה"כיפה הסרוגה".

חגה של ישיבת בני עקיבא בכפר הרא"ה בשנת יובלה, אינו חגם של ראשוניה, בוגריה או חניכיה בלבד. הוא חגם של בוגרי ותלמידי שש עשרה ישיבות בני עקיבא, חמש עשרה ישיבות ההסדר, עשר אולפנות ומכללת "אורות". הוא חג גדול לתנועת הנוער הדתית, שהקימה את הישיבה, אך קיבלה ממנה הרבה, הרבה יותר משנתנה לה. זהו חג לחינוך הדתי כולו, שהישיבה משמשת מגדל-אור ואבן-שואבת לחלק גדול מבוגריו. זהו חג לתנועת "תורה ועבודה" ולציונות הדתית כולה.

ובחג היובל יעמדו על הברכה הרב משה צבי נריה שבא עם הראשונים והרב אברהם צוקרמן, העומסים את עול ישיבת כפר הרא"ה, הישיבות, ישיבות ההסדר והאולפנות כולן, מזה חמשים שנה. שהיו מכווני דרכה של הישיבה בכפר הרא"ה, דאגו לייסודן ולפיתוחן של כל הישיבות, להקמתן של מרכזי הישיבות ולביסוס מפעליו.

שנים אלה, השונים כל-כך במיזגם ובגישותיהם, יצרו תוך עבודה משותפת את כל ל"ב מסגרות החנוך שעשרות אלפי בניהם-חניכיהם פזורים בכל ענפי התורה והמדע, המשק הצבא והכלכלה, החיים והיצירה במדינת ישראל.

אילן ברוך-ענפים-ורב פארות זה, הוא מפעל חייהם המשותף של הרב נריה והרב צוקרמן ועל כך נתונה להם תודת כל הבוגרים בעבר ובהווה.

יצחק לב

ירושלים, ו' בחשוון התשמ"ח
17 באוקטובר 1988
סימוכין: 4/6-816-ד-1

ב"ה, יום כ' באייר תשמ"ט
(25.5.89)

היהלום שבכתר

בראשית היה רעיון להקים מוסד חינוכי אשר יתחנכו בו צעירים מכל חלקי העם והארץ לאהבת ה' ותורתו; וכן לגלגל בו תלמידי חכמים, שיהיה כיכולתם לעצב את דמותו של הדור.

גם אם יבחר הבוגר ככוון אחר, הרי עיצוב חייו הרוחניים יסייעו לו, בכנית העם והחברה בארץ ישראל; וכל זאת לקדש שם שמים כמעשיו ובהתנהגותו.

מ 13 תלמידים, שהיוו את היסוד לישיבת בני עקיבא בכפר הרואה לפני חמישים שנה מונים היום למעלה מח' אלפים כ"י מכל שכבות העם. שתיל רך הפך לעץ רב פירות המאחד בקרבו ישיבות, אולפנות, ישיבות הסדר, ישיבות מקצועיות ומכללת "אורות ישראל" באלקנה.

בעזרת ה' ובעזרת מייסדי הישיבות, והכאים אחריהם, ראשי ישיבות, מנהלים, רמיס, מורים וכל העושים במלאכת הקודש הפכו את ישיבות ואולפנות בני עקיבא להיות היהלום שבכתר החינוך בישראל.

למשפחת מוסדות בני עקיבא למייסדיהם ולממשיכיהם - שאו ברכה ביום הגכס ויטייעכם ה' הפיץ תורה ולהאדירה, להמשיך ביתר שאת במסילה העולה לשלמות התורה העם והארץ.

ישגה חילכם לאורייתא.

כבוד רב
שמריהו בר צור
יו"ר ארגון מורים דתיים

ב ב ר כ ה
יצחק שמיר

ל כ ב ו ד
הרב משה צבי נריה
ישיבת כפר הרואה
עמק חפר

מכובדי הרב נריה,

שמחת לשמוע, כי ישיבת בני-עקיבא בכפר הרואה הגיעה לשנת החמישים. מאורע זה - שנת היובל של הישיבה התיכונית הוותיקה, אם ישיבות בני-עקיבא - הוא מקור של שמחה לצביבור הדתי-לאומי בפרט ולעם ישראל כולו.

הדרך החינוכית - החלוצית של הישיבה ראויה למלוא ההערכה וההוקרה. הישיבה בכפר הרואה האצילה מרוחה על כל ישיבות בני-עקיבא, המפארות את מפת ארץ-ישראל. בוגרי ישיבות תיכוניות אלו בולטים בתרומתם לחברה ולמדינה, בחומר וברוח, בישיבות הסדר, במוסדות המדע והתרבות, במשרכות צה"ל, בככלכה ובמשק.

גדולה תרומתה של הישיבה למיווג העדות, לקליטת העליה מגלויות נידחות, ורבה עזרתה למשפחות מעוטות-יכולת מעיירות פיתוח.

לעונג לי להביא את ברכת ממשלת ישראל לראשי הישיבה, מוריה מחנכיה ותומכיה; חיזקו ואימצו והמשיכו במפעלכם החינוכי-התורני ביתר שאת ויתר עוז, להעמיד דורות נוספים של ישראל הגאים במוכדכם ובמורשתם היהודית-לאומית.

י' סיון תשמ"ט

בס"ד

מדרש קהלת רבתי, פרשה י', ז' (א)

רבי שמעון בר יוחאי, מבחירי תלמידיו של רבי עקיבא, אומר: שלשה כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות. חביב שם טוב מכהונה ומלכות. שכהונה ומלכות בטלו ושם טוב לא בטל. ועוד אמר רבי שמעון בר יוחאי:

חביב שם טוב מארון הברית, שארון הברית לא הלך אלא שלשה ימים (גי' ימים) ושם טוב הולך מסוף העולם ועד סופו.

בחג היובל ליסוד ישיבות בני עקיבא בארץ ישראל, זכות גדולה היא, ואף חובה להרים על נס ולברך את מייסדיה מקימיה, את חתני החג, המקיימים, בשלמם הטוב ההולך לפני המחנה, כלפיד אש, וכענן השכן עליו כשומרי המחנה, כבית מואר באור של מעלה אור של תורה ודעת, את גאוני הדור.

הרב משה צבי נריה בהרב ד' פתחה הרב אברהם צוקרמן בהרב ר' נחמיה גדולי התורה

אשר בפשטות, ובענוה ובצניעות, הקימו בלהט ובהתלהבות לגיון תלמידי ישיבות, תלמידי ישיבות ב"ע, תלמידיהם, ובי"ה גם תלמידי תלמידיהם החדורים אהבת ישראל והרדת קודש בכל מעשיהם ובכל פועלם ובלימוד תורה יומם ולילה. פועמת בקרבם רגש השליחות הקדושה, כנציגי התורה, להוסיף, להגדיל ולהרחיב המסגרת, בכל אתר ואתר, לקיים אותם תוך כדי מאבקים תמידיים וקשים, במסירות נפש ובהקרבה, שבכוחם, להשיב לב בנים על אבותם ולב אבות אל אבינו שבשמים.

יהי רצון כי חפץ ד' בהצלחת דרכם בעשייה להגדלת כבוד התורה ולימודה ולהאדיר כבוד שם שמים לתפארת עדי תימלא הארץ אותם לדורי דורות.

בהודיה לד' כי זכינו ליום הזה, ובתפילה שנוכח לצדקה מאת ד', לשלום ולאחדות בכל בית ישראל, לאהבת ולרעות בין בני ישראל, לחזק בעוז ובגבורה את כל עם ישראל בארץ ישראל - בישועה שלמה.

לכבוד התורה, בזכות לומדי התורה, ובזכות תינוקות של בית רבן הלומדים והשוקדים בתורה במשני מעט שהוקמו ע"י חתני חג היובל, נזכה בעי"ה שיתקיים בנו ובכל עם ישראל הפסוק: "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך (שמות כ', כד) כ. צ.

הימנון היובל/ הרב מ.צ. נריה

לתקן עולם באומץ
'בראשית היו המחשבות'
והנה גדל הקומץ
עלה — הגיע לרַבבות.

בין סלעים ובין טרשים
צמחה — עלתה ישיבתנו,
ועתה בת חמישים,
היא אמנו — הורתנו.

ב"יד אחים" "על רוכסי הר"
העפלנו בלי פחד,
ומאז — בקו ישר
צועדים כולנו יחד.

מחנה ישע קם ויהי,
לא ירא ולא יסת,
תגל נפשו ללא־נהי
— רצופה היא אש ודת.

מאירה רוחב־מולדת
זאת התורה מורשה,
שלהבתה עולה יוקדת,
— איתנה ונחושה,

פדות תחיש לתועי־דרך
תרים מכשול, תיישר נתיב,
בעזרוח, בלי מורף,
תחזק תגדל, וגבול תרחיב.

לאהלי ימית יבואו
בני שפלה, בני דרום,
לגולן — שם הר יקרא,
באורד' יעלו לרום!

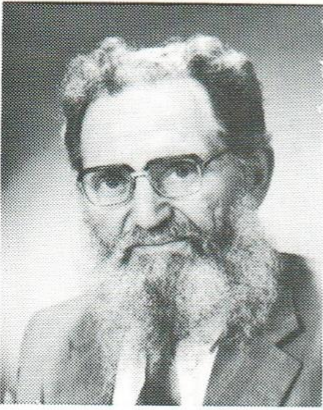

דרוכיעוז, אנשי חיל
הדרך — מרהיב עינים!
משמר הם יומם וליל
על חומותיך ירושלים.

בלבלוב עולים בנינו
כפרחים בערוגות,
— מרנינות את לבנו
כיפותיהם הסרוגות!

ברוך לנו עמלנו
— הישיבות, האולפנות!
זה אור חיינו — דורותינו,
הבנים והבנות.

ברוך הוא מחוללנו
שהגיענו ליובל,
ברוך צור־ישועתנו
— לציון יביא גואל.

אם הבנים שמחה ישיבת בני עקיבא כפר הרואה

הרב משה צבי נריה

זכותו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל — שלאורו אנו הולכים — היא שעמדה לנו להניח יסוד לאהלי תורה שקירבו בני-נוער מכל החוגים ומכל העדות לתלמוד ולמעשה, נוער שבדרך הטבע לא היה מגיע לישיבות, ובעזרת ד' נתקיימה גם על ידנו ההבטחה האלקית "כי לא תשכח מפי זרעו".

לימוד ישיבת-ליטאי, אגירת חום חסידי ורעננות של תנועת נוער הצטרפו יחד ויצרו דגם מיוחד של ישיבה ארץ-ישראלית חדשה, בעלת כח-משיכה, ישיבה שהצליחה לפתור בעיות של מיזוג-עדות, מיזוג נוער עולה עם נוער ילידי הארץ, שהצליחה לפתח זן מיוחד — צבר בלי קרצים!

עם גודל העומס של לימודי-קודש-ולימודי חול גם יחד, מגיעים בוגרינו להשיגים מעולים בכל מערכת הלימודים. מזיגת הקודש והחול שנעשתה בצעדים זהירים היא שעמדה לנו שנשתמרה אצלנו רוח הישיבות הותיקות, והיא באה לידי ביטוי כאגירה הכללית בלימוד ובתפלה, בפתחת סדר היום בקודש ובסיומו בערב בקודש.

השכחות ו"ימים נוראים" בישיבה — רושמים רישומים עמוקים כנפש התלמידים, ורכים כבר הבתים בישראל אשר שירת הישיבה היא שירת שבתותיהם וזמרת הישיבה — זמרת חגיהם ומועדיהם.

ישיבת בני-עקיבא בכפר הרואה, הכפר הנושא את שמו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל, נעשתה לאם בנים ובנות שמחה, אם בישראל לישיבות ולאולפנות במרחבי ארצנו הקדושה, מוסדות-חינוך מעולים המגדלים דור חדש על ציון, לאהבת תורה, לבנין העם ולישוב הארץ. ישיבת-אם זו זכתה לשמש בניין-אב לרשת הישיבות והאולפנות בהיותה מושתתת על כמה יסודות שהיוו אבני-פינה, אף גם תמרורי-דרך: היסוד החברתי האיתן שהונח ביסוד הישיבה, השיתוף המלא של המייסדים הראשונים בנשיאה בעול קיומה וקידומה של הישיבה, הרגשת האחירות וחזון השליחות.

ואכן, הפירות המשובחים של מחזורי תלמידים כאם-השיבות, הם ששמשו דוגמא ודחף למוסדות שצמחו ועלו על ידה ומכחה.

"והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד" — חזון מעודד זה נתקיים בעזרת ד' בהתפתחות המופלאה של רשת מוסדותינו, בכמות ובאיכות גם יחד, בתנאים לא-תנאים נוסף מוסד אחרי מוסד. כולם עברו ועוברים בנתיבי סבל ומצוקה ועם זאת יצאו ויצאים למרחבים.

בני-קהת ובני-מררי חוברו יחדו — המפעל החינוכי-התורני משך אליו כחות מעולים: רמי"ם ומורים חלוצי עבודת-חינוך, מנהלים ועובדים מסורי עבודת-משא, וכל אלה נושאים בעול באהבה וברצון, בידעם שהם עושים עבודת-קודש של העמדת דור נאמן לעם-ד', ומסירותם ונאמנותם משמשת דוגמא לנוער המתחנך בצל קורת בתי-מדרשו. התמיכה הצבורית הרחבה של ידידינו בארץ ובחו"ל, היא גם שאפשרה לפתוח שערים לרוחה לקליטת מחוסרי-יכולת, לקליטת נוער עולה טעון טיפוח, להרים רוחם ולהזקיף קומתם בחומר וברוח.

בשעות-מצוקה ובימי-סבל סמוכים-בטוחים העמלים במוסדות בסייעתא דשמיא, דבקים הם במשימות וכך זכו וזוכים הם להעמיד תלמידים-ות הרכה, נאמני כל קודש בישראל, ממשיכי מורשת קהלות-יעקב, עמלי תורה בשיבות הגדולות, שוחרי מדע באוניברסיטאות, מרחיבי גבולות ארצנו בהתנחלויות, עומדים על המשמר במערכות צה"ל, ונושאי תפקידים אחראים בחינוך ובכלכלה ובכל שטחי החיים בישראל.

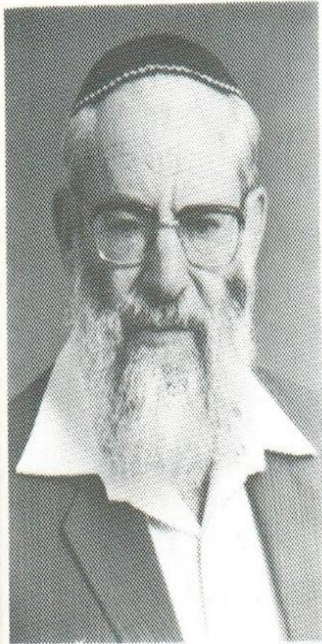
דור "הכיפות הסרוגות", הדור הצעיר שתחילת צמיחתו בכפר הרואה והמשכו בכל ישיבותינו, רישומו ניכר עתה בעולם היהודי כולו.

דור בעל-הכרה זה, המצטיין בזקיפות קומתו הרוחנית, ברעננותו, בערנותו, ובהשתלבותו בכל מערכות חיי העם — זהו אחד הגילויים המפוארים ברציפות הנאמנות לתורת ישראל ולארץ-ישראל, ראש-פרק בתולדות עם ישראל.

יהי נועם ד' על כל התומכים והעוזרים הרבים לאורך חמש עשרות השנים, אשר יחסם המעודד ועזרתם הממשית הם שאמצו את הכח הנפשי של עושי-המלאכה, והם שנתנו את היכולת המעשית להקים ולפתח את כל המפעל החינוכי-התורני הזה, להאיר לארץ ולדרים עליה באור-תורה ולכנותה כתנופת בנין ויצירה בעוז-אמונה. ברכת כולנו לכולם מעומק הלב.

בשנת חגנו, שנת יוכלנו, נישא תפלה לאלקי מרום, שנזכה ונחיה ונראה טובה וברכה בעמלנו גם בימים יבואו, שנרכה פעלים לתורה, ולתעודה בארץ חמדתנו, עד יגלה על כולנו אור ד' וישעו כדבר ד' מירושלים.

משה צבי נריה

ישיבתנו חלוץ המחנה התורני

הרב אברהם צוקרמן

ההגדרה הקולעת של חז"ל: "עד שלא שקעה שמשו של עלי, זרחה שמשו של שמואל הרמתי", אינה נוגעת רק ליחיד הסגולה שעמדו בראש העם, אלא גם למרכזי התורה. וכל המתבונן היטב יראה את התופעה, שלפני שקיעתו של מרכז תורני אחד – עלה קרנו של מרכז תורני אחר. דבר זה גם ראינו עין בעין בדורנו, לפני חורבן של הישיבות המפוארות בגלות אירופה, כתוצאה מהשוואה האיומה שפקדה את בית ישראל – הוקמה ישיבתנו בכפר הרואה, שממנה יתד וממנה פנה להתפתחותן של הישיבות בישראל לאחר קום המדינה. אמרנו ממנה יתד, כי היא שימשה יסוד לרשת ישיבות בני-עקיבא, שהוקמו ממש על ידה ורשת הישיבות התיכונית שהוקמו ע"י גורמים אחרים כדי "שתרבה חכמה". וממנה פנה ליישיבות גבוהות כדוגמת ישיבת הנגב בעזתה, שבוגריה משבט "חלוצים" הקימוה, ישיבת כנסת חזקיה וישיבת סלובודקה, שראשוני תלמידיהן מכפר הרואה באו, אבל גולת הכותרת ללא ספק הם ישיבות ההסדר שבוגרי כפר הרואה, הניחו את המסד ובוגרי יתד ישיבותינו הביאו להתפתחות המרשימה שלהן.

מקובלנו: "מגלגלין זכות ע"י זכאי", זכות זו של שאיפה טהורה של ראשוני בונה-מיסדיה של הישיבה להגדיל תורה ולחנך לאהבת ישראל ואהבת ארץ-ישראל, היא שעמדה להם ומהיותה התחלה מזרעית של 13 ראשונים, בראשית ת"ש תשגה עד מאד. לאחר יובל

לפני קום המדינה, החינוך היסודי היה נחלת רבים, גם בחוגי היהדות הדתית הלא-ציונית, הכניסו לתכניות הלימוד של תלמודי התורה. לימודים כלליים של בית הספר היסודי, כי ראו בו הכרח לחיי יום-יום של האדם. החינוך העל-יסודי לא היה נחלת רבים. תנועות ההתישבות שללו אותו, על כן גם בישיבה לא מצא את מקומו. ברם לאחר, קום המדינה, כשנוצר צורך להקים משרדי ממשל, גיבוש מערכת צ.ה.ל וכדומה, חייב הדבר הגברת החנוך העל יסודי כי הוא הפך להיות ההכרח של חיי יום-יום, ואף ישיבתנו כנאמנת לדרכה, הכנת התלמידים לדברים שהשעה דורשת, ראתה צורך חיוני לצרף לתכנית הלימודים את המערכת התיכונית. כשהדגש העיקרי על הלימוד הישיבתי ועל כן סדר היום נפתח בקדש ומסתיים בקדש, חמש השעות הלימודיות של לפני הצהריים כלם קדש, השעתיים האחרונות של הערב, אף הם קדש.

השילוב של קדש וחול, יוצר עומס לימודי רב שלא כל אחד ואחד יכול לעמוד בו, הן מבחינת המאמץ הגופני, שתיים-עשרה שעות למידה ליום, והן מבחינת המאמץ הנפשי, כושר הקליטה של מקצועות הרבה. הדבר הביא למכשילה למספר ישיבות שיצרו סלקציה וקלטו רק את התלמידים המוכשרים. ישיבתנו, ייאמר לשבחה, לא הלכה בדרך זו. לא דחינו תלמיד שכשרו ללימודים התיכוניים אינו רב, כל עוד נפשו חשקה בתורה והתמסר ברצינות ללימודי הקדש, יחד עם זה אין אנו מוכנים לשאת פנים למצטיין בלימודים הכלליים שאינו מתמסר ללימודי הקדש. הישיבה בראש וראשונה היא ישיבה, ולא התיכון הוא העיקר במהותה הישיבה היא מסגרת חינוכית לתורה ויר"ש, לחנך אפשר כל אחד ואחד, לחנך גם חייבים את כל אחד ואחד.

מתוך נאמנות לקו זה פתחה הישיבה את שעריה לקליטת עליה, וכל זרם עלית בני הנוער מצא את מקומם בישיבה. מבחינה זו הקדמנו את האינטגרציה הרבה לפני שמשרד החינוך נתן דעתו על כך. בני עדות המזרח ויישובי הספר, בישיבות התיכוניות מהוים אחוז יפה ביותר, אולי יותר מהאחוז היחסי שהם מהוים בכתי הספר התיכוניים, גם אחוז המצליחים בבחינות הבגרות של נוער זה, אף הוא בישיבות עולה על האחוז שבכתי הספר התיכוניים המסגרת הפנימייתית בשביל חלק מהם, האפשרות הנוחה ביותר לריכוז לימודי וסיכויי הצלחה.

כאמור, הישיבה תוצרתה של תנועת בני-עקיבא היא, האם השינויים שחלו משך השנים לא יצרו חיץ בין הישיבה והתנועה? — עובדה היא שחלק גדול מאד של המדריכים, נמצאים בישיבות והם הם הרוח החיה בסניף. אף גם זאת: כל גרעין נח"ל, כל כמה שמספר חבריו חניכי ישיבות מרובה יותר, מצבו החברתי והחינוכי טוב יותר. והאמת היא שמבחינות רבות הישיבה צריכה את התנועה כשם שהתנועה צריכה את הישיבה. המגמה התיכונית יוצרת אתה אוירה תכליתית ומקשה במידה מסוימת את האוירה הערכית של הישיבה. הקשר עם התנועה יש בכוחו להקהות את התכליתיות של התיכון ולהגביר את הערכיות של הישיבה. בעמדנו כיום בסיכומה של תקופה נישא תפלה ומשאלה, המלאך העומד על כל יצירה ויצירה ודואג לגידולו, יברך אותנו ויעמוד לימינו גם בשנים הבאות עלינו לטובה ולכרכה להגדיל תורה ולהאדירה.

הרב אברהם צוקרמן

השבת שלנו

סיפור של מחזור

הקדמה – (בה לא שוכנעתי לכתוב על מחזור "רגיל" כאשר כל בר-דעת מבין שאין מדובר במחזור רגיל).

מחזור שבת "להגשמה" היה מחזור רגיל בתוך 50 מחזורים של תלמידים ובוגרים שחלפו בתוככי הישיבה. כאשר פנו אלי ובקשוני לתאר מחזור רגיל מן השורה השבתי להם שמדובר בדבר חריג. "אנחנו איננו תמונה מייצגת" וכו'.
התשובה שקבלתי: "כתוב על חברה שגרתיים, תאר הווי רגיל, החוברת אינה נכנסת ללימודי החובה בהסטוריה" – לא השתכנעתי.

מתחילים – (ממש ממש מההתחלה, איך הגענו לישיבה ומה מצא חן בעינינו כבר ביום הראשון) השמועות בעיר היו, שאם במכתב מהישיבה כתוב שצריך להגיע בשעה 10.00 בבוקר (אלולתשכ"ה), כדאי לבוא ב-7.00 בבוקר הכי מאוחר... למה? כדי "לתפוס" חדר טוב – ומיטה, לא ליד הדלת.
תאמרו שהשיטה לפיה כל אחד התמקם לפי יכולתו הנה מרשם לאנדרלמוסיה. טוב, זה תלוי כמובן באיזה מחזור מדובר...

מסתבר, שהשיטה עובדת יופי. תלמיד בחמישית אינו ילד קטן ובוודאי אף אחד לא יקבע לו עם מי יישן בחדר. אגב: הימים ימי שנת 1965, התלמידים אינם מגיעים עם "פרייבטיס", כי אלה אינם בנמצא. טרקטור "הולדר" מעמיס אותנו מהצומת לגבעה.
העצמאות, העדר תכתיבים בדברים שוליים – שבו את ליבנו למן היום הראשון.

מי ומי בבאים – (פרק זה הינו ציונות ללא מרכאות או "טרקטור הגאולה")
כתלמיד בביה"ס בצפון תל-אביב שמעתי פעם לפעם דיבורים על קיבוץ גלויות. אודה כי עד היום הראשון על הגבעה לא ידעתי מה זה "גלויות".

נהג הטרקטור, איש כפר הרואה, נסע מהצומת לישיבה וחוזר חלילה. הוא לא העלה על דעתו כי לנסיעתו זו יש קשר כלשהו עם חזון הנביאים של "ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים".
מה העמים הטרקטור הקטן ומה פרק בגבעה? בני תימן, יוצאי הודו, בני עולי פולין ורומניה, יוצאי מרוקו וטוניס ואלג'יר. עולה מארגנטינה, עולה מארה"ב ועד מיני בלתי מזהים.
הטרקטור סיים את מחזור נסיעותיו והשאיר אותנו: בליל של מנהגים, שפע של תגובות אופייניות ושונות וים של מרחקים. נותרנו על הגבעה כדי להתאחד ולהוציא פרי אשר יהיו בו מכל הטעמים, הצבעים והריחות. ארבע שנים מאלפות אשר בסופן שוב לא יכולת לזהות מי הוא מי.
"הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ" (ישעיה מ"ג ו').

אחד מהעולים לגבעה –

הארץ רעשה, בתיים קרסו תחתיהם באחד האסונות הכבדים של רעש אדמה שפקדו את מרוקו בתחילת שנות החמישים.

יותר מכל נפגעה עיר ואם בישראל – אגד'ר שמה.
האסון אשר פקד עיר זו תבע חללים רבים מקרב הקהילה היהודית שבעיר. את מ.ר., ילד קטן, חילצו מבין ההריסות. את אביו הביאו לקבורה למחרת היום. לאחר מספר שנים הגיע מ. ליישיבה. הגיע מבין ההריסות. הישיבה והאוירה המיוחדת בה תרמו לשיקומו ולהתערותו ביננו.
לא רבים ידעו, כי לתפילת מוסף של יום הכיפורים היתה משמעות מיוחדת לגבין: "ועל אנשי השרון היה אומר, יהי רצון מלפניך ה' אלוקיני שלא יעשו בתיהם קבריהם".
רק דמעה שגלשה על הלחי הסגירה את המתרחש בלבנו.

"אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד"

תמיד כאשר הגעתי לפרשת בראשית לסיפור מיעוט הלבנה על ידי בורא עולם – חמלתי על הלבנה. הירח צדק. בהסתכלות שטחית על מוסדות ואירגונים ניתן להוכיח על נקלה, כי בכל מקום בו ניסו להנהיג שלטון משותף – נכשלו.

לישיבה הגענו לאחר כחצי יובל של קיומה. כאן פגשנו במציאות מיוחדת – יש הרב נריה וישנו הרב צוקרמן. חצר המלוכה מתנהלת על מי מנוחות אין פרץ ואין צווחה.

כתלמיד בישיבה, ניסית לא אחת לנצל את "הכפילות" ולמצוא תפר בין "המלכויות".
לדוגמא: רצית להשתחרר לשבת פעילות המתקיימת בסניף במקום מגוריך, למי לפנות? במשאל בין תלמידי 50 המחזורים שעברו את הגבעה תקבל ייעוץ חד משמעי: הסיכוי הטוב ביותר לבלות את השבת בקרב חברי הסניף היה לו פנית לרב נריה. כיצד נהגת לו בקשת להשתחרר מהישיבה מסיבות "אישיות"? העצה היעוצה: גש לרב צוקרמן.

במשך השנים האמנתי שהצלחנו לנצל את שתי המלכויות. עם חלוף הזמן נראה לי, כי "העסק" היה כמעט מתוכנן. נראה כי השניים פועלים לפי תוכנית מראש ומצליחים לסתור את אותה אקסיומה של פרשת בראשית. המסר החינוכי מחלחל וממשך. מן הסתם, משוטטת לה הלבנה כבר יובל שנים מעל הגבעה שבכפר ועיניה כלות... "ויהיה אור הלבנה כאור החמה כמו שהיתה קודם מיעוטה" (מתוך קידוש הלבנה).

שלוש דמויות

דמות

ח.ב. הגיע אלינו מחיפה. חיפה אינה מהווה מקום, אבל אם תאמר מהכרמל — זה שונה לחלוטין. האב רואה-חשבון מהמכובדים והידועים בצפון. בשנים בהן לא היו מכוניות — לו היתה "אודי". אחרי ארבע שנים בגבעה (ועוד מספר שנים בצבא ובישיבה), ח.ב. יושב ברמת הגולן. למחייתו... מגדל הדסים לשווק פעם אחת בשנה. בזמן הפנוי — עסוק בתורה. "כפנו ברגבי אדמתה, ראשנו בעמקי תורתה" (המנון בני עקיבא, מילים הרב מ.צ. נריה).

דמות

י.ח. הגיע אלינו משכונת מחנה-יהודה בפתח-תקוה. הצטיין בקול צרוד וערב המיטיב להשמיע נעימות תימניות. תחביבו היום יומי: שבירת "בלוקים" במכת קראטה. ארבע שנים בישיבה (פלוס מספר שנים באוניברסיטה) הפכו אותו לעו"ד מצליח המייצג בעיקר קבלנים מפורסמים. הקבלנים לא יוכלו לספר לו ממה מורכב הבלוק.

דמות

י.ש. בנו של סוחר רמת-גני, חובב מתימטיקה ריאלית. לימוד בישיבת הסדר, לחימה בשורות השריון במלחמת יוה"כ. לאחרונה נבחר כרב הישוב אלקנה.

ויש גם זכרונות כואבים.

זכרים לזכרם

ראובן שפורן — שנפל בראש מרדף אחר מחבלים ברצועת עזה בשרותו בסיירת "שקד", שבט תשל"ב. בחייו סימל את הדבקות והשאיפה לשלמות תורנית ומוסרית גם במצבים בלתי אפשריים.

צבי איזיקוביץ — נפל ברמת הגולן במלחמת יוה"כ. טוב הלב והרצון לעזור לזולת עדין מוקרנים מדמותו הבלתי נשכחת, חבר אמיתי.

אלי (פייג) שגיא — נפל בסיני במלחמת יוה"כ. הלך בדרכו של חברו הטוב ראובן שפורן ושרת כמפקד בסיירת "שקד". הסיסמה שאפינה את חייו היתה "אמור מעט ועשה הרבה".

אל אלה תזיל עינינו דמעה.

הקשר (שלא נותק)

עשרים שנה הינם פרק זמן נכבד. דומה כאילו עדיין פוסעים אנו בשבילי החורשה. לא נותק הקשר. רובנו ככולנו מעורים בנעשה בישיבה, כאילו לא סיימנו. גם אם לשבתות המחזור נבוא במכוניות קטנות או גדולות, עדיין נרגיש ישובים על טרקטור קטן המקרטע על פני פרדסים ירוקים.

שמואל רוזנבלום

